

De gamle platter fortæller – 41.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Sognerådsformanden kunne hverken læse eller skrive

Halvdelen af patienterne på sygehuset kom ikke i bad

Svundne tiders landsbyidyl lyser ud af denne uges fugleskydningsplatte, der finder i Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskabs samling på hotel Prindsen.

Den er fra 1871, og dette års fuglekonge, gårdejer Lars Christophersen, har ladet sin gård i Himmelev forevige. I forgrunden ser man Himmelev gadekær, hvor en mand har ført sine to heste til vands. I baggrunden skimtes Roskilde Domkirke.

Lars Christophersen, der var født 1818 i Himmelev, hvor han døde i 1902, blev en meget kendt og agtet mand.

Han var søn af gårdmand Christopher Jensen og Kirsten Pedersdatter. Han blev uddannet ved landbruget og overtog fødegården i Himmelev.

Han fik mange offentlige hverv, som han røgtede med dygtighed og elskværdighed. Han var således medlem af Himmelev sogneforstanderskab i årene 1847-53, sognefoged i Himmelev 1850-54 og medlem af Roskilde amtsråd 1862-74.

*

Lars Christophersens kommunale arbejde kom til at foregå i årene umiddelbart efter 1841, da den 13. august for landboerne vel nok var den mest betydningsfulde dag siden stavnsbåndets ophævelse 20. juni 1788. I 1841 blev der nemlig givet dem kommunalt selvstyre i form af sogneforstanderskab og amtsråd. Sogneforstanderskabet bestod af sognepræsten samt af fire - ni mænd, der var fyldt 25 år, var uberygtede og ejere, fæstere eller brugere af ejendomme af nærmere angivne størrelser. Sogneforstanderskabet skulle holde møde mindst seks gange årligt og varetage distriktets fattig-, skole- og vejevæsen, foretage den kommunale skatteligning og føre regnskaber og forhandlingsprotokoller.

I sin amtsrådstid kom Lars Christophersen til at behandle mange forskellige sager, der omtales i den bog, Roskilde amtsråd lod udarbejde i anledning af dets 125 års jubilæum i 1967. De er ofte efter en nutidig betragtning af yderst kuriøs art og milevidt fra de millionprojekter, et amtsråd i dag må beskæftige sig med.

I 1862 søgte hattemager Anders Jensen i Køge om bevilling til at benytte et "godslokomotiv" på hovedlandevejen mellem Taastrup jernbanestation og Vordingborg til transport af varer og personer. Da ingen i amtsrådet fandt, at der var nogen trang til denne ejendommelige befordring, blev ansøgningen afslået.

"Oeconomisagerne" giver et godt indblik i datidens pengeværdi. Således søgte Jyllinge-Gundsømagle sogneforstanderskab om, at amtsfattiggassen kunne få refunderet 5 rigsdaler, som var udlagt af sognets fattiggasse til begravelsen af en skomagersvend, der var fundet død på landevejen ved Gundsømagle den 19. januar 1863, og hvis forsørgelsessted var ukendt. Amtsrådet vedtog, at der ikke kunne foretages videre i sagen, før forsørgelsessted forgæves var eftersøgt af forstanderskabet.

I 1866 blev der i et amtsrådsmøde givet en oversigt over indlæggelserne på Roskilde Amts Syge-, og Daare- og Arbejdsanstalt. I 1865 havde der været indlagt 451 personer, og der var i samme periode givet 184 varme bade til indlagte, hvilket vil sige, at ikke engang halvdelen kom i bad.

På platten er fuglekongens efternavn opgivet som "Christoffersen", mens han alle andre steder kaldes Christophersen. Men datidens stavekunst var ikke altid lige perfekt, hvilket amts-jubilæumsbogen giver et eksempel på: Amtsrådet fik i 1874 en henvendelse fra den nye sognerådsformand i Himmelev, gårdejer Jens Christensen. Han oplyste, at han hverken kunne læse eller skrive og spurgte derfor, hvordan han skulle bære sig ad med at klare de skriftlige forretninger, der i følge loven påhvilede ham. Kunne han påføre et af sognerådets medlemmer at føre forhandlingsprotokollen og varetage de øvrige skriftlige arbejder, eller kunne han som medhjælp antage en dertil skikket mand, som ikke var medlem af sognerådet? Amtsrådet vedtog, at hvis sognerådsformanden ikke kunne formå et af sognerådsmedlemmerne til frivilligt og uden betaling at udføre arbejdet, var han pligtig til for egen regning at holde den nødvendige medhjælp.

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. Lars Christophersens skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 6. januar 1973 og den 25. juni 2011